

SCRISOARE DESCHISĂ

Stimați colegi și dragi prieteni,

Sunt unul dintre aceia care, de aproape două decenii, participă ca invitat, premiat sau membru al juriului la diferite festivaluri de umor, evenimente pe care le consider absolut benefice pentru activitățile cenaclurilor noastre, prin urmare și pentru Uniunea Epigramiștilor din România. Este modalitatea optimă pentru a ne întâlni, de a iniția schimburi de idei și păreri, dar mai ales pentru o cunoaștere cât mai largă a liricii și prozei umoristice, genuri literare destul de greu încercate și pe nedrept ignorate de-a lungul timpului.

Am de asemenea un mare respect și o deosebită admirație pentru acei colegi ai noștri care au reușit, uneori an de an, să organizeze și să promoveze acest gen de eveniment cultural.

Cu toate acestea, consider că în prezent formula adoptată la începuturi cea care s-a dovedit optimă pentru acele vremuri, festivalul-concurs cu juriu și premii în bani, a devenit caducă și, din păcate, provocatoare de tensiuni și nemulțumiri care tind să se generalizeze nu numai între juriu și cei premiați sau nu, ci și, uimitor, între cei care primesc premii. Desigur sunt total împotriva practicii destul de răspândite de ceva vreme, aceea de a posta pe diferite site-uri creațiile trimise la concursuri, uneori însoțite de comentarii denigratoare la adresa premianților sau a juriilor. Este un gest înjositor mai ales pentru cel care face asta!

Voi încerca și unele detalieri ale mecanismului unui festival-concurs jurizat de un colectiv aparținând organizatorului sau invitat din afara instituției care organizează pentru a da un plus de garanție referitor la integritatea și corectitudinea juriului. Nu voi face nici o referire la unele suspiciuni de incorectitudine, apărute în numeroase cazuri, dar nici nu afirm că așa ceva nu există. Ar însemna să ignor realitatea!

Voi spune doar că un juriu, oricât de corect ar fi (exclud așa numita obiectivitate, imposibil de conceput atunci când oamenii judecă un produs literar!) va avea de rezolvat unele probleme deosebit de dificile. În primul rând clasificarea primelor locuri! Greu de explicat de ce un concurent se află pe locul întâi, iar următorul, la diferențe uneori de sutime, ocupă locul secund. Cu atât mai greu cu cât se au în vedere de cele mai multe ori cam trei creații. Oare or fi toate la același nivel?

Analiza discuțiilor dintre membrii juriului ar putea complica și mai mult situația, prin urmare, se ia în considerație și intervenția organizatorului care are, firește, un cuvânt greu de spus. Deci putem să luăm în calcul, preponderent, numai buna credință a tuturor celor implicați, prin urmare și posibilitățile de eroare. Concluzia este că juriul va fi întotdeauna acuzat de incorectitudine sau și mai grav, de părtiniri evidente chiar și atunci când membrii săi ar fi, să presupunem, extrem de corecți.

Pe de altă parte, premiați vor fi câțiva (cam 10% din participanți) deci numărul nemulțumiților este, matematic vorbind, covârșitor. Nici premiații nu sunt prea îngăduitori fiecare considerând că merita mai mult. Așadar, toată lumea este nemulțumită!

Voi aborda și problema vânzătorilor de premii. Nu neapărat aceia care plâng la telefoane în urechile organizatorilor cum că un premiu i-ar scoate din marasmul unei existențe mizere (știți cu toții că sunt și asemenea exemplare printre noi!) ci doar pe cei care demonstrând reale abilități de a crea la cerere (absolut admirabil!) au capacitatea de a se plia pe temele puse în discuție și de a trimite creații adecvate. Unele chiar bune! Nu sunt prea mulți și i-am putea depista dacă s-ar face o statistică multianuală.

Din păcate majoritatea creațiilor la temă sunt conjuncturale, fără mare valoare artistică, iar dacă am aduna premiile acestor competitori împreună cu materialele trimise am fi foarte dezamăgiți de submediocritatea acestora. Dorința de afirmare este însă una profund omenească de aceea există scuze cât se poate de pertinente pentru cazul luat în discuție. Nu amintesc de faptul că există, la fel de omenește justificat, prietenii, simpatii și de multe ori interese pentru ca asemenea situație să nu poată fi, în contextul actual, eradicată, deși ea face mult rău imaginii de ansamblu a distinsei noastre confrerii.

Știm desigur și faptul că diferitele forme de premiere reprezintă o compensație a cheltuielilor pe care concurentul (invitatul) le face asigurându-și transportul. Justificate deci! Și ar mai fi multe alte aspecte pe care însă le consider lipsite de importanță sau chiar aleatorii. Am constatat cu oarecare ușurare că în ultimul timp s-a evitat acel plictisitor turnir al recitatorilor, însă mai avem de luptat cu cei care repetă la nesfârșit aceleași epigrame uneori chiar în cele două-trei zile cât ține manifestarea. Nu voi aminti nici de cei care sar ca opăriți de pe scaun, întrerupând pe oricine în orice moment ca să dea ei o replică sau să recite ceva deosebit, acel ceva atât de deosebit încât îl cam știm pe de rost. În fine...

Dar așa cum se știe este destul de ușor să critici, însă mult mai greu să propui o schimbare, iar această scrisoare exact asta-și propune. Și voi vorbi în continuare nu de o idee sau un scenariu ipotetic, ci de un experiment reușit unde invitații nu au primit premii, ci numai unele distincții (mult prea folositele diplome!) pentru prezența și prestația lor.

Propunerea mea se referă la organizarea unor festivaluri la care organizatorul să invite un număr de creatori capabili să se prezinte publicului cu ce au ei mai de valoare, evitându-se astfel banalitatea „temelor” sau a reluărilor. Dacă în loc de premii s-ar deconta toate cheltuielile, inclusiv transportul, cred că vor fi destui epigramiști și umoriști, interesați să se prezinte unui public nu numai prin creații, ci și prin realizările lor (reviste, cenacluri, volume, apariții în diferite publicații, etc...). Ar putea fi alocat un timp mai mare fiecărui invitat evitându-se astfel intervențiile „spontane”, acele la care avem deja cam mulți specialiști, spre disperarea organizatorilor.

Nu ar fi nevoie de nici un fel de juriu, premiile nu vor înverșuna pe nimeni, iar participarea ar putea fi răsplătită cu plachete, medalii sau trofee care vor face parte din colecțiile personale sau, poate le vom vedea după un timp în muzeele de specialitate așa cum deja ființează la Brăila.

Știu că este extrem de greu să schimbăm mentalitățile mai ales când ele se împletesc perfect cu interesele, însă cred că este posibil și chiar necesar.

Consider această scrisoare ca fiind doar o temă de discuții, perfectibilă și doar informativă, o variantă ca multe altele posibile și nicidecum o opinie care necesită răspuns ori și mai rău o inițiativă fermă de schimbare cu orice preț. Citiți și gândiți-vă dragi colegi!

Cu stimă și prietenie Mihai Batog-Bujeniță